

การจัดนิทรรศการ

“วันพระบิดาแห่งฝนหลวง”

๑๒ - ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ณ ลานอเนกประสงค์ อาคารรัฐประศาสนภักดี
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.)

การประชุมหารือ เตรียมการจัดนิทรรศการ “วันพระบิดาแห่งฝนหลวง” ประจำปี ๒๕๖๓ ณ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

เมื่อวันพุธ ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ได้เชิญหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานร่วมบูรณาการ ประชุมหารือเตรียมการจัดนิทรรศการ เนื่องในวันพระบิดาแห่งฝนหลวง ประจำปี ๒๕๖๓ ภายใต้แนวคิด “๙ ใน ๙ สิ่งสำคัญ สัมพันธ์ฝนหลวง” ณ ห้องประชุมเทวกุล อาคารใหม่ ชั้น ๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร โดยมี นายสุรสีห์ กิตติมณฑล อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร เป็นประธาน

ในการนี้ นางสาวสุนิสา เอกธิการ ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ ได้มอบหมายให้ นางปาริชาติ แก้วนิล ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานและติดตาม กปร. และนางสาวพรพิมล ปานเงิน นักวิชาการปฏิบัติการที่ต้นปฏิบัติการ เข้าร่วมประชุม

ประชุมวางแผนเตรียมการจัดนิทรรศการ ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ภายใต้แนวคิด

“พระบรมราโชบาย ๙ ข้อ เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน ของในหลวงรัชกาลที่ ๙”

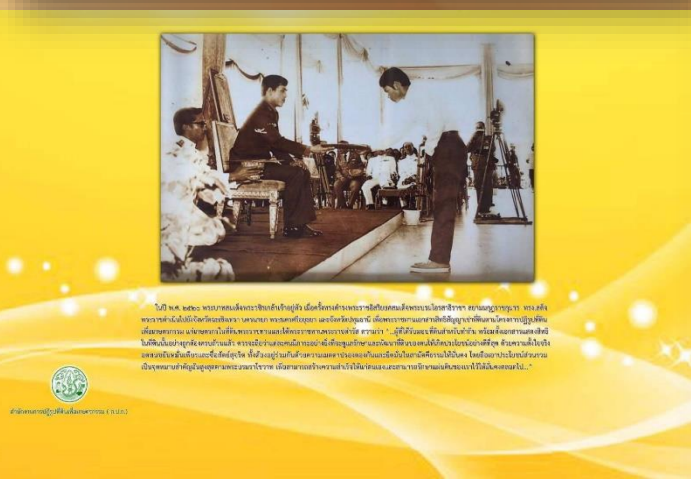
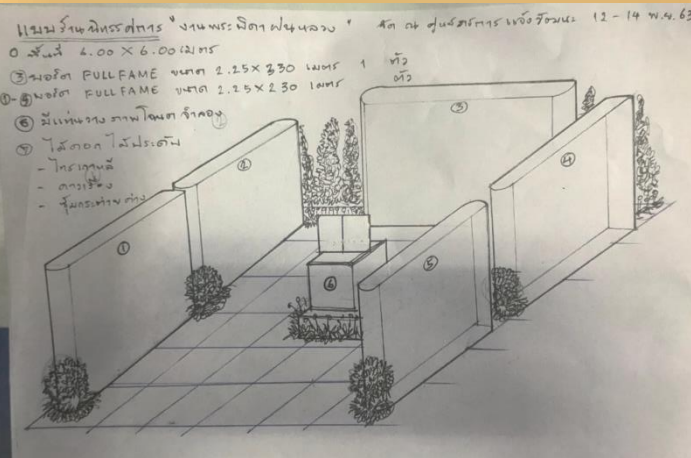
เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ กปร. ประชุมหารือวางแผนการเข้าร่วมจัดงาน ณ ห้อง ๓๐๑ ชั้น ๓ อาคาร ส.ป.ก. โดยมี นางสาวสุนิสา เอกธิการ ผอ. กปร. เป็นประธานการประชุม พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ และผู้แทนกลุ่ม ศิลป์และนิทรรศการ (กศน.) โดยมีมติการจัดงานและนิทรรศการ “วันพระบิดาแห่งฝนหลวง” ประจำปี ๒๕๖๓ ภายใต้ แนวคิด (Theme) “พระบรมราโชบาย ๙ ข้อ เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ” เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี และน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีรูปแบบรายละเอียด คือ ปฐมเหตุการณ์ปฏิรูปที่ดินในประเทศไทย พลวัตการต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากรที่ดินของชาวนาไทย ความเหลื่อมล้ำ ความยากจน ชาวนาไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จำนวน ๕๑,๙๖๗ ไร่ ๕๕ ตารางวา และพระราชทานพระบรมราโชบาย ๙ ข้อ ให้รัฐบาล โดย ส.ป.ก. ดำเนินงานปฏิรูปที่ดินตาม พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

การออกแบบและรายละเอียดการจัดนิทรรศการ

ภายใต้แนวคิด

“พระบรมราโชบาย ๙ ข้อ เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินของในหลวงรัชกาลที่ ๙”

ส.ป.ก. ได้รับพื้นที่การจัดนิทรรศการ ขนาด ๖ x ๖ เมตร เพื่อจัดทำบอร์ดนิทรรศการนำเสนอข้อมูล จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ ๑) ความเป็นมาของการปฏิรูปที่ดิน ๒) ๙ พระบรมราโชบายด้านการปฏิรูปที่ดิน ๓) ในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระราชทานที่ดินทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๔) ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ พระราชทานเอกสารสิทธิสัญญาเช่าที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๕) โครงการเกษตรวิสัย (ธนาคารอาหารชุมชน) บ้านกองแหะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) จัดเตรียมรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ทางวิชาการ และกลุ่มศิลปะและนิทรรศการ (กคน.) เป็นผู้ออกแบบและจัดตกแต่งสถานที่ให้เหมาะสม สวยงาม

การแถลงข่าวการจัดงานวันพระบิดาแห่งฝนหลวง ประจำปี ๒๕๖๓

โดย ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๓๐ น. ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานการแถลงข่าว การจัดงานวันพระบิดาแห่งฝนหลวง ประจำปี ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ห้อง ๑๑๕) โดยมี นายสุรสีห์ กิตติมณฑล อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร กล่าวถึงรายละเอียดการจัดงาน ในการนี้ ดร.วิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข เลขาธิการ ส.ป.ก. ผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานร่วมบูรณาการ เข้าร่วมงานแถลงข่าว

การจัดงานนิทรรศการวันพระบิดาแห่งฝนหลวง ประจำปี ๒๕๖๓ ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) กลุ่มศิลป์และนิทรรศการ (กสน.) ศูนย์พัฒนาและส่งเสริม ศิลปาศีพ (ศพส.) ร่วมกันจัดงานนิทรรศการ “วันพระบิดา แห่งฝนหลวง” ประจำปี ๒๕๖๓ ภายใต้แนวคิด (Theme) “พระบรมราโชบาย ๙ ข้อ เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินของในหลวง รัชกาลที่ ๙” ณ ลานอเนกประสงค์ อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

การเปิดงานนิทรรศการวันพระบิดาแห่งฝนหลวง ประจำปี ๒๕๖๓

โดย ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๓๐ น. ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานการเปิดงาน โดยมี อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร เป็นผู้กล่าวรายงานการจัดนิทรรศการ “๙ ใน ๙ สิ่งสำคัญสัมพันธ์ฝนหลวง” เนื่องในวันพระบิดาแห่งฝนหลวง ประจำปี ๒๕๖๓ นอกจากนี้ประธานได้มอบรางวัลให้อาสาสมัครฝนหลวงดีเด่น ประจำปี ๒๕๖๓ มอบรางวัลการประกวดภาพจิตรกรรม ประจำปี ๒๕๖๓ “ฝนหลวง สืบสาน รักษา ต่อยอด” ในการนี้ นายนายวุฒิพงศ์ เนียมหอม รองเลขาธิการ ส.ป.ก. พร้อมด้วย นางสาวสุนิสสา เอกธิการ ผอ.กปร. และเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการเปิดงาน

ต่อจากนั้น อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ได้เชิญประธาน และผู้บริหารเยี่ยมชมนิทรรศการของหน่วยงานต่าง ๆ สำหรับบูธนิทรรศการของ ส.ป.ก. มี นายวุฒิพงศ์ เนียมหอม รองเลขาธิการ ส.ป.ก. พร้อมด้วย นางสาวสุนิสสา เอกธิการ ผอ.กปร. และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ให้การต้อนรับการและเยี่ยมชมนิทรรศการ “พระบรมราโชบาย ๙ ข้อ เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินของในหลวงรัชกาลที่ ๙”

กิจกรรมภายในงาน วันพระบิดาแห่งฝนหลวง

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

บูธนิทรรศการ

บูธนิทรรศการ ของ ส.ป.ก. ระหว่างวันที่ ๑๒ -๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เจ้าหน้าที่ตลอดจนประชาชนได้ให้ความสนใจเยี่ยมชมตลอดทั้งวันงาน

บูธจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

นายวุฒิพงศ์ เนียมหอม รองเลขาธิการ ส.ป.ก. พร้อมด้วย นางสาวสุนิสา เอกธิการ ผอ.กปร. เยี่ยมชมชมบูธจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ในปีนี้ มีร้านค้าของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ร่วมงานจำนวน ๔ ร้าน ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนเมืงมะม่วงหิมพานต์ บ้านเนินดินแดง จังหวัดชลบุรี ร้าน Wormstowinfarm เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ จากศูนย์ที่ดินพระราชทานในเขตปฏิรูปที่ดิน วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกเมล่อนบางบาล ตำบลบ้านคั่ง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และร้านทองเงิน ผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เวทีกลาง กิจกรรมการประดิษฐ์พัดเดคูพาจ

เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ส.ป.ก. ได้จัดกิจกรรมสาธิตบนเวทีการประดิษฐ์พัดเดคูพาจโดยศูนย์พัฒนาและส่งเสริมศิลปาชีพ (ศพส.) ส.ป.ก. และศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พิธีถวายราชสักการะวางพานพุ่มดอกไม้สด

แต่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

หลังจากพิธีวางพานพุ่ม นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าเยี่ยม ชมนิทรรศการ บูธ ส.ป.ก โดยมีนายวุฒิพงศ์ เนียมหอม รองเลขาธิการ ส.ป.ก. พร้อมด้วย นางสาวสุนิสา เอกธิการ ผอ. กปร. และคณะข้าราชการ ส.ป.ก. ให้การต้อนรับ

การจัดเก็บและรื้อถอนนิทรรศการ

เมื่อเวลา ๑๗.๐๐ น. กิจกรรมของงาน วันพระบิดาแห่งฝนหลวง ประจำปี ๒๕๖๓ ได้สิ้นสุดลง เจ้าหน้าที่ ของ ส.ป.ก. ได้แก่ กปร. ศพส. และ กศน.ได้ร่วมกันจัดเก็บและรื้อถอนนิทรรศการ ดังกล่าวจนเสร็จสิ้น เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ข้อสังเกต

๑. การจัดงานในภาพรวม กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) สามารถดำเนินการจัดงาน สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความร่วมมือ จากศูนย์พัฒนาและส่งเสริมศิลปอาชีพ (ศพส.) กลุ่มศิลป์และนิทรรศการ (กศน.)

๒. ความสนใจของผู้ร่วมงานตลอดวันจัดงานนิทรรศการ ดังกล่าว ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ประชาชน และ เจ้าหน้าที่หน่วยงานใกล้เคียง ให้ความสนใจการจัดนิทรรศการของ ส.ป.ก. ได้แวะเวียนมาเยี่ยมชม ถ่ายภาพเป็นที่ระลึกเพื่อน้อมรำลึกในพระ มหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมราชบพิตร พระราชทานที่ดินทรงพลยศ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓. การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔ ร้านค้า ได้รับการตอบรับ จากลูกค้า เป็นอย่างดี มีสินค้าหลากหลายมาจำหน่ายในราคาย่อมเยา ทำให้สินค้าในแต่ละวันเกือบจะไม่พอจำหน่าย โดย วันที่ ๑๒ และ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ นั้น มียอดการจำหน่ายสูงที่สุด คือ เมล็ดมะม่วงหิมพานต์อบและทอด เนื่องจากตรงกับวันเปิดทำการของหน่วยงาน

๔. กิจกรรมสาธิตบนเวที คือ การประดิษฐ์พัดเคดูพาง โดยศูนย์พัฒนาและส่งเสริมศิลปอาชีพ (ศพส.) ส.ป.ก. ประชาชนให้ความสนใจกับกิจกรรมนี้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากประดิษฐ์ได้ง่ายและสวยงามพร้อมการนำไปใช้ประโยชน์เมื่อประดิษฐ์เสร็จแล้วผู้เรียนสามารถ นำกลับไปใช้งานได้

โครงการเกษตรวิทยา (ธนาคารอาหารชุมชน)
บ้านกองแหะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยในความเป็นอยู่ของพสกนิกร และได้พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ เนื้อที่ประมาณ ๑,๓๕๐ ไร่ ให้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และพระราชทานชื่อโครงการว่า เกษตรวิทยา แปลว่า “ปราชญ์แห่งการเกษตร” พร้อมมีพระราชดำริให้พิจารณากำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอนุรักษ์ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ส.ป.ก. ดำเนินงาน “โครงการเกษตรวิทยา (ธนาคารอาหารชุมชน)” ในพื้นที่ ๑๒๓ ไร่ มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อพัฒนาพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมมุ่งเน้นให้เป็นธนาคารอาหารชุมชน การปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ผสมผสานกับพืชอื่น ๆ และพืชสมุนไพร รวมทั้งการพัฒนาอาชีพ และการสร้างกระบวนการเรียนรู้และการใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหารธรรมชาติ

การดำเนินงาน

- ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อาคาร โรงเรียน
- ฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม : ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง
- สร้างฝายมีชีวิต
- จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติและ ๖ ฐานการเรียนรู้

ความสำเร็จของโครงการ

พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟูเป็นแหล่งอาหารธรรมชาติของชุมชน ระบบนิเวศเกิดการเกื้อกูลกันอย่างเป็นระบบ เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์พืชและสมุนไพร มีฝายชะลอน้ำและระบบกระจายน้ำคลองไส้ไก่ สร้างความชุ่มชื้นในพื้นที่โครงการ และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของชุมชนและผู้สนใจ

ความเป็นมาของการปฏิรูปที่ดิน

ปฐมบทของการไร้ที่ดินทำกินของชาวนาไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชาวนา ชาวไร่ และต้องประสบปัญหา “ไม่มีที่ดินทำกิน” เนื่องจากความยากจน ผลผลิตตกต่ำจากภัยแล้ง ขาดทุน ต้องกู้ยืมเงิน ถูกโกงเอาที่ดินไปจนหมดสิ้น ชาวนาฐานะยากจนจึงบุกเบิกที่รกร้างว่างเปล่าเพื่อจับจองแต่พบว่าที่ดินแห่งนั้นมีกรรมสิทธิ์ครอบครองจากนายทุน ก่อเกิดปัญหาข้อพิพาทระหว่างกัน เกิดความเหลื่อมล้ำการถือครองที่ดินมาอย่างยาวนาน

การต่อสู้ของชาวนาไทย

ชาวนาจำเริญที่จะต้องเช่าที่ดินทำนาในราคาสูง ถูกกดขี่จากนายทุน สูญเสียที่ดิน เป็นฉนวนเหตุการลุกขึ้นสู้ของชาวนา ชาวไร่ ชุมชนเรียกร้องกันหลายครั้ง จนกระทั่งทวีความรุนแรงขึ้น นำมาสู่การรวมตัวกัน ในนาม “สหพันธ์ชาวนาชาวไร่แห่งประเทศไทย” เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๗ และเรียกร้องให้รัฐบาล ช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน เรื่องไม่มีที่ดินทำกิน ต่อมาในวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ รัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์ จึงแก้ปัญหาโดยเสนอร่าง พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นไป และให้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขึ้นในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

๙ พระบรมราโชบาย ด้านการปฏิรูปที่ดิน

๑. การแบ่งสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรในขั้นต้นควรให้เป็นไปตามเนื้อที่ที่เกษตรกรถือครองอยู่เดิมให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นโดยเป็นเจ้าของที่ดินเองหรือโดยการเช่า ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดไว้ พื้นที่อาจจะลดลงไปบ้างตามสภาพภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นนั้น
๒. การจัดตั้งชุมชนที่อยู่อาศัย ควรให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร และให้สอดคล้องกับสภาพเดิมของท้องถิ่นนั้นๆ ให้มากที่สุด และจัดชุมชนให้อยู่เป็นกลุ่มเป็นก้อนเพื่อความปลอดภัย และทำให้การลงทุนในการจัดสาธารณูปการ เช่น น้ำสะอาด ไฟฟ้า ฯลฯ ถูกลงด้วย
๓. จัดระบบการรวมกลุ่มในระดับหมู่บ้านรวมกันเป็นสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดินและเชื่อมโยงไปถึงสหกรณ์ในเมืองใหญ่ๆ เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจเพื่อประโยชน์ของสมาชิกได้อย่างกว้างขวางโดยแท้จริง
๔. การพัฒนาในด้านต่างๆ รวมทั้งการจัดระบบชลประทาน คมนาคม และบริการสาธารณสุขต่างๆ เมื่อดำเนินการจัดหาได้แล้ว ต่อไปก็ให้สหกรณ์รับช่วงไปดำเนินการต่อและจัดการบำรุงรักษาต่อไป โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลค่อยๆ ถอนตัวออกได้ เมื่อสหกรณ์มีประสิทธิภาพพอเพียงที่จะรับช่วงต่อไป
๕. ในระยะแรกจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถและเสียสละอยู่ประจำเพื่อให้คำแนะนำส่งเสริมแก่สหกรณ์โดยใกล้ชิด และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากส่วนกลางออกไปตรวจการ ดูแลเยี่ยมเยียน และให้คำแนะนำเป็นการให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่โดยสมำเสมอ
๖. การจัดที่ดินทำกินให้เกษตรกรจะต้องคำนึงถึงการขยายตัวของประชากรในท้องถิ่นนั้นในอนาคตด้วย ดังนั้น ป่าไม้ชุมชนที่ดำริจะจัดสร้างขึ้น อาจใช้เป็นพื้นที่สำรองสำหรับการทำมาหากินในอนาคตได้ด้วย
๗. การปฏิรูปที่ดินในแต่ละท้องที่ จะต้องเร่งดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็วในระยะเวลาประมาณ ๒ - ๓ ปี เพื่อให้เกษตรกรเห็นผลโดยไม่ชักช้า
๘. สำหรับเงินชดเชยค่าที่ดินที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน ซึ่งรัฐบาลจะต้องทูลเกล้าฯ ถวายตามกฎหมายของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์นั้น จะพระราชทานเป็นเงินหมุนเวียนสำหรับการดำเนินงานของสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว โดยจะได้ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสำหรับบริหารเงินทุนนี้ขึ้นคณะหนึ่ง
๙. มีพระราชประสงค์ให้ผู้ที่เป็นผู้เช่าที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์อยู่เดิมได้ทำกินในที่ดินนั้นต่อไป ข้าวลูกข้าวหลานตราบที่ยังยึดถืออาชีพเกษตรกรมอยู่ แต่จะไม่มีการมสิทธิ์ในที่ดินนั้น

ในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระราชทานที่ดินทรัพย์สินพระมหากษัตริย์
เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศให้ทราบทั่วกัน เมื่อวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๘ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราโชบาย ให้มีการปฏิรูปที่ดินในที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ โดยขอให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มีเนื้อที่ ๕๑,๙๖๗ ไร่ ๙๕ ตารางวา ในพื้นที่ ๘ จังหวัด คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา นครปฐม เพชรบุรี สุพรรณบุรี ปทุมธานี สระบุรี และจังหวัดนครนายก ต่อมาสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ ได้กันพื้นที่บางส่วนออกเนื่องจากมีข้อผูกพันกับหน่วยงานราชการและบางจังหวัด กลายสภาพเป็นที่อยู่อาศัย และส่งมอบที่ดินให้ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในพื้นที่ ๕ จังหวัด คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา นครปฐม นครนายก และจังหวัดปทุมธานี เนื้อที่ ๔๔,๓๐๔ - ๑ - ๔๖.๔๐ ไร่

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปยังจังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดปทุมธานี เพื่อพระราชทานเอกสารสิทธิสัญญาเช่าที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรในที่ดินพระราชทานและได้พระราชทานพระราชดำรัส ความว่า “...ผู้ที่ได้รับมอบที่ดินสำหรับทำกิน พร้อมทั้งเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินนั้นอย่างถูกต้องครบถ้วนแล้ว ควรจะถือว่าแต่ละคนมีภาระอย่างหนึ่งที่จะดูแลรักษาและพัฒนาที่ดินของตนให้เกิดประโยชน์อย่างดีที่สุด ด้วยความตั้งใจจริง อดทนขยันหมั่นเพียรและซื่อสัตย์สุจริต ทั้งต้องอยู่ร่วมกันด้วยความเมตตาปรองดองกันและยึดมั่นในสามัคคีธรรมให้มั่นคง โดยถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นจุดหมายสำคัญอันสูงสุดตามพระบรมราโชวาท เพื่อสามารถสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเองและสามารถรักษาแผ่นดินของเราไว้ให้มั่นคงตลอดไป...”

